

UVOD

Ovo je vrijeme izrazitog povećanja životnog standarda u većini evropskih zemalja a nije zaobišlo ni nas. Kao posljedica toga povećan je kriminalitet, a posebno maloljetnička delikvencija. Želja za višim materijalnim bogatstvom potisnula je emocionalno obrazovanje s počasnog mjesta. Roditelji teže da materijalnim dobrima nadoknade svoju nemogućnost da daju sami sebe. Oni ukrašavaju svoj stan obilježima materijalnog blagostanja koji su u službi protuteze neugodne činjenice da su i otac i majka zaposleni. Materijalističko ozračje zamjenjuje ljubav koja je pravi izvor sreće svakog djeteta. Siromaštvo, nije značajni uzrok delikvencije; štaviše teške materijalne prilike učvršćuju veze među članovima porodice. Međutim ima i drugih slučajeva kao i u svemu gdje traže bijeg od siromaštva i pronalaze jedini izlaz u krađama, većim i manjim prestupima, izostanicima iz škole i tako dalje.

O pojmu maloljetničke delikvencije postoje različita i brojna shvatanja. U upotrebi je i mnogo termina kojima se ova pojava ili pojedini njeni oblici označavaju. Takvo shvatanje je višestruko uslovljeno. Pored složenosti same pojave, tome su u najvećoj mjeri doprinijeli različiti konceptualni pristupi, koji vode različitim rješenjima. U početku se maloljetnička delikvencija nije razlikovala od kriminaliteta. Danas se ističe razlika između delikvencije i kriminilateta.

Trebamo postaviti pitanje sami sebi možda smo i mi jedan naći pokretanja maloljetničke delikvencije? Možda možemo kao pojedinci da utičemo i od samih nas da spriječimo rano urušavanje mlade osobe?! Šta je to što se desi u mladom čovjeku koji još nije osjetio dobrote života koje će mu doći a odlučuje se na prestepe? Porodica, škola, društvo, država svi su na velikom ispitu o maloljetnicima. Oni su stub našeg društva i moramo dobro razmotriti sva pitanja o njima dobrim i lošim stvarima koje rade i unaprijediti ih za napredak, a ne da imaju stranputice. Koliko utiče na mladog čovjeka sam process ispitivanja I saslušanje pred sudom? Kakve su posljedice i ima li šanse da se vrate na pravi put? Sve su to pitanja na koja svaki čovjek treba da obrati pažnju u samom postupanju prema maloljetnicima? Kakav je zakon Republike Srpske prema maloljetnim delikventima?

Koncept tretiranja maloljetnih delikvenata vrlo je dobro osmišljen. Prvo se teži tome da se maloljetnicima izreknu blaže mjere, kao što su pojačan nadzor roditelja, pojačan nadzor organa socijalnog staranja, kućni pritvor. Međutim, često maloljetnici dolaze iz razorenih porodica, pa je prije izricanja mjere potrebno ispitati jesu li zadovoljeni uslovi da se ova mjera provede. Također, organi socijalnog staranja imaju prevelik broj socijalnih slučajeva i nedovoljno uposlenih da bi se mogli brinuti o "pojačanom nadzoru" maloljetnika ako sud izrekne takvu mjeru. U određenom broju slučajeva sud izriče i mjeru povremenog ili privremenog boravka u disciplinskom centru za maloljetnike, što se može smatrati prvom stepenicom smislenog pomaganja maloljetniku da se on makne iz svijeta u koji je ušao.

Krivični postupak maloljetnika dobio je posebnu važnost i zbog posebnih rjesenja krivice maloljetnika, koji se na odredjen način manifestuju i kroz postupak u kome se ta odgovornost inače i utvrđuje. U daljem izlaganju biće riječi više o tome.